

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-2321

22.06.2018

Міністру юстиції України

ПЕТРЕНКУ П.Д.

Шановний Павле Дмитровичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Шурми І. М., оголошений на засіданні Верховної Ради України 22 червня 2018 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 5 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, Україна, м. Київ, вул. М. Грушевського 5, а/с 408

Вих. № Р-26-06/2018

«19» серпня 2018 р.

Міністру юстиції України
Петренку П.Д.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

щодо незаконного використання не сертифікованої електронної системи охорони здоров'я eHealth та неправомірності укладення декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу

Шановний Павле Дмитровичу!

Відповідно до ч.2 ст.19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до ч.1 п.2 ст.2 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» - електронна система охорони здоров'я - інформаційно-телекомунікаційна система, що забезпечує автоматизацію ведення обліку медичних послуг та управління медичною інформацією шляхом створення, розміщення, оприлюднення та обміну інформацією, даними і документами в електронному вигляді, до складу якої входять центральна база даних та електронні медичні інформаційні системи, між якими забезпечено автоматичний обмін інформацією, даними та документами через відкритий програмний інтерфейс (API).

Відповідно до ч.1 ст.11 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» - **Порядок функціонування електронної системи охорони здоров'я затверджується Кабінетом Міністрів України з урахуванням вимог законодавства про захист персональних даних.**

Відповідно до ч.1 ст.12 цього Закону - **Контроль за дотриманням законодавства про державні фінансові гарантії медичного**

обслуговування населення здійснюють центральні органи виконавчої влади в межах своєї компетенції відповідно до закону.

Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2018 року №503 «Про затвердження Порядку вибору лікаря, який надає медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу» визначено, що пацієнт (його законний представник) звертається до уповноваженої особи надавача первинної медичної допомоги і надає реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП) або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття РНОКПП та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) й один з таких документів, що посвідчують особу: паспорт громадянина України; тимчасове посвідчення громадянина України; свідоцтво про народження (для осіб, які не досягли 14-ого віку); посвідка особи, яка потребує додаткового захисту.

З інформації отриманої мною на депутатський запит голові Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України генерал-лейтенанта Євдоchenko Л.О, відомо що на даний час, **жодної заяви від Міністерства охорони здоров'я України, на проведення державної експертизи комплексної системи захисту інформації інформаційно-телекомунікаційної системи електронної системи охорони здоров'я eHealth до Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України не надходило. Окрім того, державна експертиза не проводилась, атестат відповідності не реєструвався.**

Відповідно до вимог Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» та Правилам забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2006 року №373 в разі використання інформаційно-телекомунікаційних систем для обробки інформації в державних інформаційних ресурсах або інформації з обмеженим доступом, вимога щодо захисту інформації з підтвердженою відповідністю. Підтвердження відомостей здійснюється за результатами державної експертизи.

Також відповідно до ст.9 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», відповідальність за забезпечення захисту інформації в системі покладається на власника системи.

Відповідно до п.6 ч.2 ст.7 Закону України «Про захист персональних даних», обробка персональних даних, зокрема медичних, здійснюється відповідно до закону з метою функціонування електронної системи охорони здоров'я нормативно встановленим колом суб'єктів, отже згоди на таку обробку непотрібно.

Відповідно до цього ж закону, з метою виконання подання Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 02.06.2014 року №1-1014\14-105, МОЗ України було скасовано форму «Інформована добровільна згода пацієнта на обробку персональних даних» (Наказ від 08.08.2014 року №549) та зазначено, що персональні дані, які містяться у

формах первинної облікової документації, затверджених Наказом МОЗ України від 14.02.2012 року №110Ю обробляються відповідно до вимог ЗУ «Про захист персональних даних». Постає питання чому МОЗ України знову вводить згоду на обробку персональних даних, фрагментарно, лише для укладення декларації.

Також слід звернути Вашу увагу на ще два казуси Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення»:

- відповідно до ст.2 Закону України «Про захист персональних даних», обробка персональних даних включає збирання, отож некоректно у ст.7 Закону «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» як і в п.5 Декларації, вказувати про отримання чи збір поряд з обробкою;
- відповідно до Наказу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про затвердження документів у сфері захисту персональних даних» від 08.01.2014 року №1\02-14, одним із видів персональних даних є персональні дані про стан здоров'я (медичні дані), відтак розмежування у ст.7 цього ж Закону на персональні дані та іншу інформацію про пацієнтів (у тому числі інформації про стан здоров'я, діагноз, відомостей, одержаних під час медичного обстеження пацієнтів) є некоректним.

Одним із результатів упровадження медичної реформи стало введення Декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, затвердженої Наказом МОЗ «Про затвердження Порядку вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу та форми декларації про вибір лікаря» від 19 березня 2018 року, №503.

Відповідно до ст.202 Цивільного Кодексу України – Правочином є дія особи, спрямована на набуття зміну та припинення цивільних прав та обов'язків. Правочини можуть бути односторонніми та дво- чи багатосторонніми (договорами). Одностороннім правочином є дія однієї сторони, яка може бути представлена однією або кількома особами.

Односторонній правочин може створювати обов'язки лише для особи, яка його вчинила. Односторонній правочин може створювати обов'язки для інших осіб лише у випадках, встановлених законом або за домовленістю з цими особами. До правовідносин, як виникли з односторонніх правочинів, застосовуються загальні положення про зобов'язання та про договори, якщо це не суперечить актам цивільного законодавства або суті одностороннього правочину.

Проаналізувавши вказану статтю Цивільного кодексу України (далі ЦКУ), Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» і Наказ МОЗ, можна зробити наступні висновки:

- Декларація про вибір лікаря - це односторонній правочин, який створює обов'язки не лише для особи, яка його вчинила, тобто фізичної особи, а й для інших осіб, тобто зокрема для надавача медичних послуг, Національної служби здоров'я України. Але всупереч ст.202 ЦКУ таке покладення обов'язку здійснюється на підставі підзаконного акта, а не закону (п.1 ч.3 р.ІІІ Наказу МОЗ №503);

- Декларація є передумовою виникнення нового правовідношення з іншої підстави – договору про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій;
- Видається, що одна сторона в декларації зазначена невірно, а саме як пацієнт. Відповідно до ст.3 ЗУ «Основи законодавства про охорону здоров'я», пацієнт – фізична особа, яка звернулася за медичною допомогою та/чи якій надається така допомога. Декларація не породжує правовідносин у сфері надання медичної допомоги, фізична особа, яка звертається до надавача медичних послуг, робить це не з метою отримання медичної допомоги, відтак, позначення сторони одностороннього правочину як пацієнта неправильно. Також неправильно сформульовано норму ч.2 ст.9 цього закону, оскільки фізична особа стане пацієнтом лише за умови звернення, наприклад за наданням первинної медичної допомоги до надавача медичних послуг;
- Декларація має подвійне юридичне значення, оскільки з одного боку засвідчує реалізацію права на вільний вибір лікаря, хоча фізична особа ще не є пацієнтом, а з іншого боку є юридичним фактом, що підтверджує виникнення у фізичної особи статусу третьої особи за договором про медичне обслуговування населення на програмою медичних гарантій.

У ст.203 ЦКУ наведено вичерпний перелік умов, при дотриманні яких договір буде дійсний. Відповідно до ч.1 ст.203 ЦКУ - зміст договору не повинен суперечити нормам ЦКУ, інших актів цивільного законодавства, а також інтересам держави та суспільства, його моральним засадам. В даному випадку декларація як односторонній договір суперечить нормам чинного законодавства України.

Законодавство України поділяє недійсні договори на дві категорії. Це нікчемні та оспорювані. Нікчемні – це договори, недійсність яких впливає з норми закону і не потребує визнання в судовому порядку. Відповідно до ст. 216 ЦКУ - Недійсний договір не створює юридичних наслідків, крім наслідків, пов'язаних із його недійсністю.

На підставі наведеного, можна зробити висновок що **Декларація це – Договір, підписання якого суперечить нормам чинного законодавства України.**

Декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, між громадянами України та лікарями укладаються з 2 квітня 2018 року. З інформації розміщеної у ЗМІ, зокрема на офіційні сторінці Міністерства охорони здоров'я України, за останніми даними станом на 17 травня 2018 року в електронній системі охорони здоров'я вже зареєстровано 4,5 млн. людей.

Отже, станом на сьогодні Міністерство охорони здоров'я України, неправомірно підписує і реєструє такі декларації, оскільки ці декларації суперечать нормам чинного законодавства України, а електронна система охорони здоров'я eHealth є не сертифікована.

Відповідно до ст.15 Закону України «Про статус народного депутата», Конституції України, Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», Закону України «Про Кабінет Міністрів України», Закону України

«Про захист персональних даних», Цивільного Кодексу України, Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», а також враховуючи небезпеку, яку несе використання персональних даних громадян України, вимагаю проведення перевірки законності функціонування не сертифікованої системи охорони здоров'я eHealth, а також правомірність укладення таких Декларацій.

У випадку виявлених порушень встановити винних в цьому осіб, та притягнути їх до відповідальності.

Про результати запиту прошу повідомити мене у встановлений законодавством термін.

З повагою,

Народний депутат України

**Ігор Шурма
(№186)**